

Aygırlarımız ve LION HEART (**2)

Geçen hafta , 2013'te aşımaya başlayacak genç aygırlarımızdan bahsetmiştik. Yetiştiricilerimiz tarafından geniş ölçüde ilgi gördü. Yurdun çeşitli köşelerinden mesajlar aldık. Ekserisi "başka yeni aygır yok mu?" diye soruyor ve Yarış Dünyasında isimleri geçen eski ve yeni sezon aygırlarımız hakkında görüşlerimizi istiyordu. Geçen hafta konuyla yakından ilgilenerek mesajından bölümler naklettiğim Sayın Yetiştirici ve Tekstil Mühendisi kardeşim hafta içinde telefon ederek e-mailini eksik yayımladığımı tamamını yayımlasaydım meraminin daha iyi anlaşılacağını söyledi. Kendisine cevaben dediğim gibi; Önce şu hususu aydınlatmaya kavuşturmak isterim. Şahsen ülkemizdeki aygırların kime ait olduğunu, kimin veya kimlerin ortak at ithal ettiklerini bilmem, takip etmek gibi bir merakımda yok. Çünkü beni ilgilendiren sahipleri veya bağlı oldukları sendikalar değil bizzat atın kendisidir, performansı ve pedigrisidir. Ayrıca ülkemizde kaç tane aygır var, bu yıl kaç tane yeni aygır namzedi var bilemem ama başarılı olanları bilirim, aygırlık hayatında başarılı olabilecekleri de aşağı yukarı tahmin edebiliriz. Aygır namzetlerini sadece Yarış Dünyası veya tayfununal.com'da çıkan ilanlarından takip ederim ve adı geçen aygır veya aygır namzetleriyle ilgili görüşlerimi sunabilirim veya ülkemizde iyi performanslı ve bu yıl aygırlığa başlayacak genç namzetlerin tarafıma bildirilmesi halinde görüşlerimi kaleme alırım. Pek tabii başarılı yerli ve ithal aygırlarımızdan da bu yıl göreve başlayacak yeni ithal aygır veya aygır namzetlerinden de bahsedeceğim. Ama sadece ilanı çıkan aygırlar hakkında bildiklerimi yazacağım.

İlyas ÇOKAY

Yüksek Mühendis
Mimar (İTÜ)
Bağımsız At Sahipleri
Derneği Başkanı

icokay@superonline.com
Tel: 0532 350 87 02

Bu hafta başarılı aygırlarımızdan BOSPORUS ile başlamak istiyorum. **BOSPORUS (IRE) : Night Shift/Rain Again (Relko)**
Babası NIGHT SHIFT aygır olarak şapka çıkarılacak başarılı bir attr. Yavrularına hem sürat hem mukavemet ve aynı zamanda sağlam iskelet verebilen bir aygır olarak şöhret yapmıştır. Büyük NORTHERN DANCER tayı NIGHT SHIFT 1980 doğumludur. Koşu hayatında 1200 metre mesafeli ve sadece 4.800 Sterling ikramiyeli küçük bir koşu kazanmıştır. (Yıllık At İthal Şartnamesine göre Türkiye'ye ithal edilemez) Babasının şöhreti nedeniyle önce deneme maksadıyla aygırlığa ayrılışta da performansı nedeniyle ilk yıllarda parlak kariyerli kısırlar bulamamıştır. Ancak 1988 de ilk yavrularının start almasıyla durum değişmiştir. Parlak aygırlık kariyerinde G-1 galipeleri; AZAMOUR, CREAKING BOARD, DARYABA, unutulmaz IN THE GROVE, LISTENING, yarısını izlediğim G-1 NONTHORP STAKES Galibi müthiş LOCHANGEL, NICOLOTTE, NIGHT STYLE ve onlarca G-2, G-3 ve yine onlarca Listed galipeleri vermiş ve kısır babası olarak ta isim yapmıştır. Nitekim G-1 galipeleri SOMNUS ALWAYS HOPEFUL, G-2 galibi CITY BY NIGHT , G-3 galibi ETLAALA bu meyanda zikre değer kaliteli atlardır. NIGHT SHIFT tayları 2600 civarında

koşuda 30 milyon Sterlinge yakın ikramiye kazanmışlardır ki bu rakam akıllarda kalan sayılı rekorlar arasındadır. Oğlu BOSPORUS'ta parlak koşu kariyerinin sonunda aygırlığa başlamış ve son derece istikrarlı başarılar elde etmiştir. Hemen her yıl aygır kazanç sıralamalarında üst basamaklarda yerini korumuştur. Başarılı yavruları meyanında G-1 galibiyetleriyle BELMONT, açık koşullarla RAMPOLDİ, BOĞAZIÇI ve BARUDİ ilk akla gelenler. BOSPORUS babasından aldığı sprint kabiliyetine annesinin babası RELKO'dan aldığı mukavemeti eklemiş ve hemen her mesafenin atlarını verebilmiştir. İzmit Pansiyon Harada CANLI TAY 10.000 TL aşım ücretiyle hizmettedir. (*1)

SCREAM TO SCREAM: Dr. Devious /My Fire Bird (Rudimentary)
Uzun süren koşu hayatında G-2 Celal Bayar ve G-3 Seymenler Kışını kazandı. Büyük koşu atı Dr.DEVIOUS'un oğludur ki bu at 2 Yaşlılığında G-1 DEWHURST STAKES , 3 yaşında ise G-1 EPSOM DERBİ'yi kazanmıştı. **Scream To Scream 'in aygır olarak en iyi görüntüsü otuz yakın koşan tayından yirmiyeye yakınının KAZANMIŞ olmasıdır ki bu çok iyi bir özelliktir.** Ayrıca Koşan/Kazanan başarısının köklü aygırlarımızdan MOUNTAIN CAT, SRİ PEKAN, EAGLE EYED vs nin üstünde oluşu calibi dikkattir. G-2 Galibi KOPENHAG yarım milyon liraya yakın kazancı ve yine G-2 galibi PYRAMOS 400 bin liraya yakın kazancıyla başarılı yavrularının ikisidir. 2012 yılında da KV galibi tayları var. (*1)

SPORTS HERO: Mr.Prospector / Alysoft (Alydar)
Muhteşem bir pedigr, asra damgasını vurmuş bir baba ve yine asrın aygırlarından ALYDAR'ın kızı bir ana. Ve çok çok ılımlı bir ücretle İzmir TORBALI Aşım İstasyonunda hizmet. Ve az sayıda yavrularıyla 2012 yılında 1 milyon liranın üzerinde bir KAZANÇ. Taylarından EL SALVADOR ve KRONOS iyi taylar olup 2013 te açık koşularda görebileceğiz. Sports Hero'nun babası asrın aygırı MR. PROSPECTOR'dan bahsetmeyi yersiz buluyorum. Sadece Mr. Prospector aygırların İLAHİDİR diyorum ve sahibi kimse SPORTS HERO'ya CANLI TAY 2000 TL aşım ücreti tespit etmesini fevkalade takdir ediyorum. Bence ünite yetiştiricilerimiz için çok büyük bir şans ve çok iyi bir fırsat.

GRAND EKİNOKS: Barnato / ViolentGirl (Aristocrat)
Ülkemizde büyük başarılar elde etmiş BARNATO için yazarken biraz abartabiliriz, zira mübaya eden benim. GRAND EKİNOKS'un annesi ARISTOKRAT'ın kızıdır. ARISTOCRAT büyük atçılarımızdan Ahmet TOKDEMİR'in yetiştirdiği müstesna bir attr. Ahmet TOKDEMİR ithal ettiği damızlıklar ve atçılığımıza getirdiği yeniliklerle unutulmaz hizmetler vermiştir. İngilterede tahsilini tamamlarken birazda babasının güçlü mali imkanlarıyla İngiltere Atçılık Sosyetesinde yer bulmuş ve orada en yüksek en iyi ellerden öğrendiği atçılığı ülkemize yöneltmiştir. GRAND EKİNOKS'un

pedigrisini taçlandırın Büyük HYPERİON hattının SPRINTER temsilcileri MUMMYS PET ve MUMMYS GAME isimleri onun vasıtasıyla duyulmuştu. ARİSTOCRAT gelmiş geçmiş en iyi atlarımızdan biri olarak unutulmazlar listesinin baş köşesindeki yerini muhafaza etmektedir. Ahmet TOKDEMİR atçılığımıza sadece yetiştirici, at sahibi veya idmancı olarak değil, At Nakliye' sinde de yenikler getirmiş bir zattir. Sahibi olduğu pek çok TIR'lardan birini 15 at taşıyacak araç haline getirmesi sadece ülkemiz için değil İngiltere ve Avrupa için bile bir ilkti. Ahmet TOKDEMİR atçılığımıza ve yetiştiriciliğimize yeni ufuklar açmıştır. GRAND EKİNOKS'un annesi VIOLENT GİRL çok değerli ve yüksek pedigrili bir kısraktır.

Ülkemizin yetiştirdiği en iyilerden biri olan, Enternasyonallerde ve Dubai'de yüzümüzü ağartan GRAND EKİNOKS unutulmaz koşu kariyerinde 7 kez G-1 kazanmıştır. Evet tam 7 kez. Şimdi aygır olarak görev yapıyor. Hem de unutulmaz şampiyon at ve asrın aygırlarından EL GRAN SENOR temsilcisi BARNATO mührünü taşıyarak. Taylarından TOLIKOPA şampiyon INSPECTOR'a boyun farkıyla yaklaşabilmiş performansıyla dikkat çekmektedir. Bir dişi tayı GRAND EXPECTATION ise Kısa Vadeli koşulardaki birincilikleri ve G-3 koşuda ikinciliğiyle göz doldurmaktadır. İzmit Aşım İstasyonunda CANLI TAY 2750 TL makul ücretiyle bol bol kısarak bulacağını tahmin etmek zor değil.

YAVUZ STAR: DistantRelative/Cindy (My Volga Boatman-RIVERMAN-NEVER BEND)
Koşu hayatını çok iyi hatırladığımız bu şampiyon DISTANT RELATIVE 'in en iyi koşan yavrularının en iyisidir. HABITAT ve DISTANT RELATIVE isimleri İngiltere, İrlanda ve Avrupa'nın belli başlı At Satışlarında "aranılan aygırlar" arasındaki yerlerini muhafaza etmektedir. Buldukları pedigrine önce SÜRAT sonra MUKAVEMET aşılayarak farklı meziyetleri mecz etmektedirler.

YAVUZ STAR son birkaç yıl içinde mükerreren isminden bahsettiren yavrular vermektedir. Özbayhan, Kirke, Berilsu, Köylüm, Coşgel, Yavuzoğlu, Murat Kahan, Rain Of Mine, Cyro Star, Yalçındağ Star ve Ak Salvador isimli taylarının yanında 2012 yılında G-3 CEMAL KURA ve KV-8 AHMET ATMAN (KV-8 den iyisine layık değil mi?) ve KV-8 NİYAZI POLATYAR Koşuları galibi ÖZBAYHAN ve yine KV-7 galibi KİRKE toplam 1,5 milyon TL kazançlarıyla babalarını hatırlatmaktadır. Adanada özel şahsa ait ÖLÇER HARASI'nda aşım yapmakta olan YAVUZ STAR, CANLI TAY 2000 TL Aşım Ücreti ve VETERİNER KONTROLLÜ servisiyle yetiştiricilerimiz için şanlı bir seçim olmalıdır.

FLYING BOY: Lycius-Adarika (King's Lake)
-14-2-14-2-0 (32) DI =2.56 CD =0,88

Aşım sezonu başlamak üzereyken çok kısa bir özet olarak bu aygırdan bahsetmek istiyorum. Flying Boy'a hiç şans verilmedi. Öncelikle "Pansiyon Aygır" müracaatları TJK tarafından anlaşılabilir biçimde kabul edilmedi. Devleti temsil eden ve yarışçılığımıza hizmetle görevlendirilmiş YARIŞ MÜESSESESİ Sayın yöneticilerinin bu ata karşı daha olumlu yaklaşmaları icap etmez mi?

Bakınız, FLYING BOY'un bu güne kadar start

alan 3 Tayı toplam 18 Birincilik, 30 İkincilik, 23 Üçüncülük ve 17 Dördüncülük elde etmiş. 3 Tayının toplam kazancı 939,050.-TL. Bu rakam 50-60 tayla temsil edilenlerden iyi. Tayları hem çim pistte hem kum pistte kazanmış. Bunlardan;

Salımcın 11 Birincilik, 14 İkincili, 12 Üçüncülü, 10 Dördüncülük ve 544,175 TL. Undisputed isimli tayı 6 Birincili, 13 İkincilik, 8 Üçüncülük, 7 Dördüncülük ve 354,100 TL ve Erhanyo isimli tayı 1 Birincilik, 3 İkincilik, 3 Üçüncülük ve 40,775 TL kazanmış. TJK kayıtlarından aldığım bu rakamlar ve İnanamaz.

Bu müstesna aygır Çatalca'da ÖZEL Ergül Oruç Hanımın SİMTAY HARASI 'nda TEL-0507 2176872 Aşım ücreti : 1000.- TL (BİN)

Niye FLYING BOY ? Niye bu aygır hakkında iddialı olmalıyız? Çünkü bu karara itina böyle düşünmeye mecbur eden deliller ve dünya çapında başarılarına imza atmış bir AİLE var. Dikkatle okuyalım:

FLYING BOY'un kardeşi ADAIYKA (Gr-3 Fr.) PRIX CHLOE galibidir. ADAIYKA'nın harada GREEN DESERT'dan olma ADAIKALI isimli tayı; Gr-1 THE HAPPY VALLEY TROPHY'yi kazanırken çim pistte 1000 metreyi 0:57.25 te koştu. Gr-1 CUCKOO, Gr-2 ABERDEEN, Gr-2 HONG CHONG, Gr-3 BOWLING ALLEY hep koşuları galibi olup \$ 4,992,650 kazanca sahip. Evet tam DÖRT MİLYON DOKUZ YÜZ DOKSAN İKİ BİN ALTI YÜZ ELLİ DOLAR. Yani 7 dolar eklersek TAM 5 MİLYON DOLAR.

Yine anneden kardeşi ADILABAD: İngilterede 2 defa (Gr-3) koşu kazandı.

2. Anne ADJARIDA'nın kardeşi RUNAWAY BRIDE harada BLUSHING GROOM'u doğurdu. Evet şampiyonlar şampiyonu büyük aygır BLUSHING GROOM'u doğurdu. Bitmedi... ülkemize ithal ettiğimiz önemli aygırlardan AFOYON da bu kısrağın yavrusudur. FLYING BOY'un babadan kardeşi HELLO (Lycius-İtqan) 2 yaşında bizim ÇALDIRAN KOŞUSU muadili GRAN CRİTERİUM'u kazandı, diğer kardeşi PAL-LADIO ise 3 Yaşlı Kanada Şampiyonu olarak 1,145,452 \$ kazançlı süper bir açık koşu atı. Sonuç: FLYING BOY ihmal edilmemeli, bu kadar yüksek pedigrili ve aygırlığa yatkın bir at Türkiye'de YOK.

Sayın Okuyucularım, Yetiştirici ve Atçı Kardeşlerim,

Kısmet olursa haftaya; Çok ünlü bir şampiyonun oğlu ve takdire şayan koşu hayatına sahip HALİCARNASUS'un İngilteredeki önemli koşularından ve babası çok çok ünlü CAPE CROS'tan ve TOROK'tan ve de İNDİAN DAYS'ten bahsedeceğim. Sayın Selman TAŞBEK'in ithal ettiği ve tahminlerime göre ülkemiz için biçilmiş kaftan niteliğindeki THREE VALLEYS 'den ve yine Sayın Ömer Faruk GİRGİN yönetimindeki Amerika'dan ithal EXPANSİYON'dan ve ünlü iş adamlarımızdan Sayın Vefa İbrahim ARACI'nın İngiltere'de isim yapmış NATİVE KHAN'ından ve eşsiz KİNG MAMBO yavrusu REY DE CAFE'den ve de en başarılı aygırlarımız LUXOR , KANEKO ve VELACİRAPTOR'den bahsedeceğim.

Saygılarımla,

(*1) Bu ve bazı aygırlarımızın aşım ücretlerinin yetiştiricilerimizin içinde bulunduğu zor şartlar dikkate alınmadan fevkalade yüksek tutulması doğru değildir kanaatindeyim. Bu ülkede tek YEARLING satış organizasyonu olan "TYAYS D Satışları"nda katalog mevcudunun sadece %10 nu, o da "Veteriner Kontrolü sonunda geçerli..." gibi acayip ve benzeri olmayan şartla satılabilirken, 10-12 bin liralık ücretler bir hayli yüksektir. Hele hele ne olursa olsun, tek testisli veya yarım testisli, sadece kuzey Amerika'da olsa da az çok başarı göstermiş ve 4.500.000 Dolar veya üstüne -net olarak açıklanmadığı için bilmiyoruz- İTHAL edilmiş LION HEART'ın aşım ücreti 12.000 TL iken.

(*2) LION HEART HAKKINDA bir İKAZI..

Geçen hafta Yetiştiricilerimizden Tekstilci İktisat Fakültesi Mezunu değerli bir kardeşimizin mektubunu özetlemiştik. Kardeşimiz : "...bir çok yetiştirici arkadaşımız 2013 te kısırlarını BOŞ bırakmak niyetinde..." diyordu. Tahmini galiba doğru çıkacak, son müracaat listesi pek iç açıcı değil. Bir kaç müstesna kontenjanlar dolmadı gibi.

LION HEART'a beklendiği gibi 190 civarında müracaat var. Ancak bu aygırın 120 kısrağa servis yapması çok zor. Kimyasal destekli sonuçlar yanıltıcı olacaktır. Çünkü bu aygır YARIM OLUŞUMLU'dur. TEK TESTİSLİ olarak KAMU adına mübayaası ne kadar SUÇ ise, HESAPSIZ KİTAPSIZ kullanılması da öylesine SUÇ olacaktır. SPERM atölyelerinden biri çalışmaktadır ve bu EKŞİKLİK aşım sezonunun ortalarında ortaya çıkacaktır. Dünyadaki örneklerine göre bu gibi tek yumurtası EKŞİK aygırlara en fazla 30 veya çok nadir 40 kısrağa verilebilir. Acilen Veteriner Fakültesinin Sayın Hocalarından bir BİLİRKİŞİ HEYETİ oluşturulmalı ve LION HEART'ın TEK TESTİSİNİN VERİMLİLİK YÜZDESİ ve SEKS HAYATI hakkında MUFASSAL RAPOR istenmelidir. Bu husus ihmal edildiği takdirde 4.500.000 Dolarlık LION HEART'ı aygır kimliğiyle kaybedebiliriz. Örtbas edilmiş olmasına ve "kamuya ithal şartnamesi" ne UYGUNSUZ ithal edilmesine rağmen Devlet Mali olması nedeniyle, Otorite Bakanlık adına YÜKSEK KOMİSERLER KURULU'nun behemehal olaya müdahale etmesi lazımdır.

120 kısrağa aşımı konusunda gerekli tedbirler alınmazsa "son pişmanlık fayda vermez" ve böylesine bilinçsiz ve yanlış uygulamalardan kaynaklanan bir ÖLÜM vukuunda SIGORTA ŞİRKETLERİ de kırk para ödemeyiz. Fertilite yani "sonuç alınması garantili seks" Sigortaları tek testisli için pek nadir uygulamadır ve tahditlidir. Üstelik bu aygır tek testisli doğmamıştır, testislerinden biri, ciddi bir nedenle sonradan ALINMIŞ tır. Bu husus aygırlık hayatı hatta yaşamı için bile beklenmedik ANİ KÖTÜ SONUÇLARA GEBE çok özel bir durumdur. Aygır tek testisli olmasından ötürü kısrağın üstünde iken sperm sıkıntısı anında kendini zorlar, boşalamayabilir. Bu kritik durumu Veteriner -olmayabilir de- ve aşım ekibi farketmeyebilir, devam ederler, tekrarlarından birinde aygır kısrağın üstünde kalabilir. Aman dikkat!..